

7de kjøbenhavnske Rigsdagsmand (Gasse) mere generelt udtrykte sig, af „Embedsmændenes Skjønksomhed“, men der er naturligviis ogsaa mange andre Forhold, som komme i Betragtning ved saadanne Loves Efterlevelse, nemlig de til enhver Tid herskende Stemninger og Forhold. Hvad der gjælder om Polititelove i Almindelighed, gjælder meget mere om Helligdagsanordningen, netop fordi den indeholder en Mangfoldighed af Forbud, en Opstilling af en talrig Mængde Straffebestemmelser i Anledning af daglige og for Mange aldeles nødvendige Sysler, naar de udøves paa Helligdage. Det vil ikke være undgaaet Opmærksomheden, ja, det er endogsaa en Kjendsgjerning, at den nugældende Helligdagsanordning, uagtet den er meget ung, langtfra opretholdes i den ene Kjøbstad som i den anden, ja den opretholdes end ikke i den samme By, t. Ex. Kjøbenhavn, paa samme Maade i den samme Gade paa den ene Søndag som paa den anden, og jeg troer ikke, at der kan gives et bedre Exempel paa, at denne Forordning ikke er passende til vore Forhold. Denne Omstændighed har ført til, hvad man før ikke har kjendt til her i Landet, en stikende, ja, om man vil, endog en udtrykkelig Besnaadningsret hos Politiet. Politimesteren, og Politiet i Kjøbenhavn derunder indbefattet, lader mange Overtrædelser af Helligdagsanordningen gaae upaataalte hen, ja der paaستااes endog saa — og jeg troer, at det siges med Sandhed — at Politiet, naar en Mand i al Skikkelse og Verbødighed henvender sig til det og siger: „Maa jeg lade nogle Tømmermand arbejde paa Søndag“, har svaret: „Ja saaman maa De saa, da De kommer til os som en skikkelig Mand“, men jeg veed ikke, at det ligger i Loven, jeg troer ikke, at Helligdagsanordningen indeholder det Mindste, som kan berettiggte nogen Politimester til at tilfødsætte dens Bud i nogetsomhelst Stykke. Jeg troer, at dens Bestemmelser ere saa acute og saa strengt udtalte, at det vil paaligge enhver samvittighedsfuld Politimester at bringe dem i Anvendelse, saa ofte han erfarer, at Loven er overtraadt; men det skeer ikke, det paaستااer jeg, og jeg tilføier, at det er notorisk, at denne Anordning ikke overalt i Landet

overholdes, men det er en stor Skade, idet det er til Fordærvelse for den offentlige Moralitet. Jeg vil ikke hermed sige, at den kun de overholdes; jeg troer, at den er saa detailleret, og at den er saa lidet passende til vore Forhold, at det er en Umuelighed for nogen Politimester at overholde den, og jeg troer, at dersom nogen Politimester forsøgte paa ved de Midler, der stode til hans Raadighed, consequent at gjennemføre de Forbud, som indeholdes i denne Anordning, og at anvende disse Straffebestemmelser og, i Gjentagelsestilfælde, de meget strenge Straffe, saa vilde det være ham umuligt at begaae sig i sin Jurisdiction. Jeg slutter derfor af disse, som jeg troer, temmelig sikkre Kjendsgjerninger, at der vil være Anledning til at forsøge, om ikke denne Helligdagsanordning kan reformeres. Jeg sagde før, at jeg ansaae denne Anordning for en Politieforanstaltning, og jeg troer virkelig ikke, at den nogenstinde har villet være andet; jeg troer ikke, at den nogenstinde har havt til Hensigt at opvække den religiøse Sands eller at styrke Gemyttets Fromhed, og jeg troer heller ikke, at den vil være istand dertil. Dersom Virkningen af Anordningens Overholdelse, af dens meer eller mindre strenge Efterlevelse, skulde være saaledes, at den kunde fremkalde Fromhed eller Andagt, saa maatte der naturligviis være større Guds frygt i de Byer og de Egne, hvor denne Forordning overholdes, end hvor den ikke overholdtes; men jeg troer ikke, at Noget selv af den nu bestaaende Anordnings Talsmænd, t. Ex. den ærede Rigsdagsmand, der saa stærkt har holdt paa den, vil kunne paavise nogen Kjendsgjerning for, at Anordningens Overholdelse virkelig har ført til Besættelse af et religiøst og fromt Sindelag. Jeg skal ikke her sammenholde den nugældende Helligdagsanordning af 1845 med det Forslag, som den ærede Rigsdagsmand fra Langeland (S. A. Hansen) har indbragt, jeg skal ikke sammenholde Enkeltighederne i disse to Love med hinanden, men jeg skal dog tillade mig at bemærke, at, hvad jeg finder at tale til Fordeel for det nu foreliggende Forslag, det er, at det borttager en heel Deel af de uødvendige og uoverholdelige Bestemmelser, som indeholdes